

PERIÓDICH REGIONALISTA INDEPENDENT,
de Literatura, Art, Montepíos, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: VILADOMAT, 164, 4.^{rt} - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^r

Subscripció:—Barcelona, UNA pesseta trimestre: fora, 1'50. — Un número sol, 10 céntims

Continuem avuy la publicació de la bonica comedia

Una mare fanática

de la que se 'n donan vuyt planas, desde la de número 9 fins á 16 inclusiu.

De la vritat en la escena

II Y ÚLTIM

No hem vist representar lo drama *Juan José*, de 'l Sr. Dicenta; pero l' hem llejit, y no podem menos de dir que si ab obras com aquesta havía de donarse importancia á 'l teatro, aquèl se trobaría á molt baix nivell.

Perne una crítica literaria no és pás nostre objecte, perque á 'l parlar de la producció de que tractem, ho fem sols—com indica 'l lema de la primera part de 'l present article insertada en lo número passat—per' deduhir si obeheix á 'l fi moralisador que, per' sèr bona, ha de enclóurer tota obra dramática, y si pretenent sèr de 'l gènero que 's vól calificar de realista, pórtia la vritat á 'l teatro.

Francament: *Juan José* tè un primer acte modelo de naturalitat y de vritat artística: en ell las escenas están ben dibuixadas y la exposició de 'l plan está perfectament presentada: hi ha una escena IV de mà mestra. Pero aqueixa vritat que allí existeix, aqueixa vritat mateixa, deixa véurer clar que 'l tipo de *Juan José* és enterament fals y altament inverossímil, lo qual fa que tot lo restant de la producció, en lloch de ser copia de la realitat general en la classe treballadora, siga un retrato tan mal acabat, que no 'l puga conéixer ni 'l mateix original. Millor dit: *Juan José*, en compte de sèr la vritat en la escena, resulta sèr convencionalisme, y un judici casi de 'l tot contrari á 'l modo de sèr honrat de 'l poble treballador de Madrid.

En dita escena, *Juan José* 's lamenta de sèr hòrt: fa un any que en una juerga va conéixer á *Rosa* enamorantse'n, á conseqüència de lo qual viuen amistançats; y mentres en una magnífica relació pinta la inmensa desgracia de no saber de quí és fill, y á pesar de tèmer que 'l mestre de l' obra ahont treballa vól birlarli la minyona, no li acut, com seria naturalíssim y lògich, la idea de casars'hi encara que siga civilment deixant així de tenir una dona amancebada, sino que la vól possehir, vól serne duenyo ell sol sense tenirhi cap dret que no hi tinga també qualsevol altre si ella li dona, y no pensa que, no casantse, se exposa á posar á 'l món sers desgraciats que podrán sèr tan hòrts com ell.

Això, ab permís de 'l Sr. Dicenta y de 'ls seus admiradors ó aduldors, és una falta de primera y pren tot l'interés á 'l drama que decau en l'acte segón y mes encara en lo tercer que és un verdader despropòsit. Allí acaba l'autor los recursos; en tal extrem, que li és precis disposar que la dama encarregui á la *Seña Isidra* en un mutis, que deixi oberta «la puerta de la calle pa cuando suba Paco» á fi de que pugui entrar en escena 'l protagonista per' desarrollar la tragedia final; y li és indispensable també recórrer á que *Rosa* quedi en escena tancada, sense clau, de part de fora, però que 's realisi la mort de *Andrés*; y 's véu obligat á fer escapar á *Juan José* llimantse 'l grillet fora de la presó quant va á 'l carril per anar á presidi, cosa inverossímil de tota inverossimilitut, però que l'obra puga tenir final.

Y tot això, convencionalisme pur, ¿per' qué? Per venir á un desenllás artificios, injustificat y que no pórtia cap ensenyansa ni consol á 'l pobre treballador.

Cal tenir en compte que en l'obra hi figuran tipos totalment oposats á 'ls que van descrits, tipos que podría haver utilitat l'autor per' demostrar una tesis natural y moralisadora, que ara s'hi troba á faltar, sens dupte per l'afany de presentar una escola innovadora, y per' basar l'argument en la idea de la freda incredulitat, cosa que és un'altra de las deficiencias dignas de la major censura.

Si 'ls tipos de *Toñuela* y *Andrés* fent contrast com fan ab *Juan José* y *Rosa*, siguessin de marit y muller

com en realitat són casi tots (per no dir tots) los obrers madrilenys, s' hauria tingut un extens camp d' acció per' obtenirse interès y vritat dramática de conseqüències moralisadoras; mes com això no apareixeria innovador ó de sistema fi de sigle, potser l' autor no ho ha adoptat, preferint celebritat encara que siga deguda á un punt d' extravagancia.

Lo drama *Juan José*, ab moltes bellesas de forma que 'ns agradan, ab escenas ben fetas y millor escrites, és una obra á 'l nivell de moltes de 'l género á que pertany, y com no ensenya res ni va allà hont sembla dirjirse, en nostre concepte no deixa rastre bo en la opinió ilustrada y aviat no 'n deixarà en la massa de públichs que atés á 'l bombo *a priori* la veuen representar després d' esperarla com succés extraordinari; y no n'hi deixarà, precisament per sèr en general d' un convencionalisme que de moment molts no veuen, amagat com está per la bella confecció de certs fragments; y no n' hi deixarà, per fi, porque no obeheix á 'ls indispensables preceptes de commóurer l' ànima ennoblintla, d' inspirar sentiments virtuosos y máximas saludables y d' embellir quadros de la vida real.

No viurá tant en la escena com verbi-gracia *Los pobres de Madrid*.

P. DE R.

LO BAYLET

—Avuy qu' és jorn de festa
y tinch la feyna llesta,
voldria un poch parlar ab mon amor.
Mestressa, sè m' espera
á 'l peu de la riera
la pubilla qu' és l' àngel de 'l meu cor.

—Baylet de ma masia,
per mes que naixque 'l día
no vull que á la pubilla parlis mes:
si be tas cansonetas
plauhen á las ninetas,
los cants de res serveixen sens diners.

—La nina que jo estimo
y la somnió y mímó,
mestressa, no és com molts d' aquet lloch:
no vól casas, ni terras,
ni ben rublertas gerras;
sols vól qu' en lo cor cremi un ardent foch.

Jo tinch per l' ayma mia
l' amor que en lo cor nia
y 'ns pórtia ell ab sa essencia dalt de 'l cel;
ella és tendra coloma
d' arjentadeta ploma
que per tot allí 'hont passa escampa mel.

Quant l' aygua remoreja
y 'ls febles jonchs brandeja
y para de cantar l' aucell festiu,
llavors, mestressa mia,
me 'n vaig de la masia
per' gosar ab son cant bell y joliu.

Allí, dalt la montanya
li guardo una cabanya
mes rica y mes hermosa que un palau:
per llantias ne tèn estrelles,
y per miralls las bellas
fontetas 'hont s' hi mira lo cel blau.

Quant veig que 'l fret s' atansa
y para l' aygua mansa
lo dols murmullo que aixeca sa corrent,
l' escalfo jo en mos brassos

perque no sentí 'ls passos
que dona 'l vent gelat, sech y potent.
Si visitar un día
voleu la casa mia,
no us recordeu, mestressa, de 'l tressor:
m' estim mes la rosada
que perlas y brillants, que argent y or.

Per' mi és la pubilla
l' estrella que mes brilla
en las quietas nits de 'l més de Maig;
sens ella jo m' anyoro,
m' enmatalteixo y ploro
si de sos ulls no puch rebre'n un raig.

¿Voléu tindre mes joya,
mes ditxa, que una noya
vos aymi sens pensar en lo diner?

—Quant tingues sossegada
ta pensa enamorada
dirás, baylet, qu' en tot és ell primer.

MODEST VIDAL.

Revista Teatral

Lirich.—*Concerts Nicolau.*—Dimars tingué lloch l' últim de 'ls sis anunciats. La importancia de 'ls mateixos be prou l' han pregonada, primer l' inmensa concurrencia que hi ha assistit, y segon los encomiastichs articles que han publicat los periódichs de la ciutat.

Tots quants elogis se fassin serán pochs per' l' obra y pèra 'l Mtre. Nicolau.

La primera está jutjada per tantas y tantas opinions, en favor ó en contra, emitidas pe'ls més renombrats crítichs musicals de 'l món. Rahons convincentas aduheixen los úns per' probar que la música de Wagner, si be és sublime per la manera de tractarla y pe'l modo grandió de sa factura atrevida, és deficiente per sèr d' efectes convencionals, per no expressar passió que caracterisi á personatge determinat, y per la falta de base dintre son desarrollo dramátich fa que totas sas obras se las pot dir mitológicas ó fantásticas, per no tenir sos personatjes la nota passional de la efectivitat de la vida.

En bon terreno están també 'ls que diuen que cap músich com Wagner ha sapigut presentar a'l públich sas obras tan rublertas d' originalitat, arrencant de la orquesta, per medi de científicas combinacions, los mágichs y encantadors efectes que 'l públich admira y aplaudeix.

Los dos conceptes tenen en qué apoyarse.

En aquest concert lo mestre Nicolau veié remerciats sos esforços y treballs pe'l públich que l' aclamaba ab entusiasmé, encatífant l' escenari de coronas de llor y no parant fins que doná la representació de *Crepúsculo de dioses*.

No posarem reparos de nen, dient que faltaba claretat y precisió pèra destacar los motius principals, cosa aquesta que no és de l' incumbencia de 'l director, sino de l' autor que de massa carregada d' efectes l' obra resulta poch diáfana.

Lo temps portat pe'l mestre Nicolau és lo temps marcat en la partitura pe'l mateix autor.

L' execució, en general fou mes que regular, qu' és molt obtenir conegut lò difícil qu' és la música de Wagner.—A. DE LA FLORIDA.

Romea.—Lo benefici de la Srta. Guitart, va estar molt concorregut. Lo drama *La portera de la fàbrica* va surtir regularment desemenyat, oferint la novetat de reaparèixer en aquell teatre abont tants aplausos te rebuts, la primera dama D.ª Mercé Abella.

Es aquest un de 'ls beneficis, verdaderament beneficiós.

Secció de'l Pirotècnich

¡Ja ha plogut!
Vet' aquí que tothom pòt estar content.
Tant los que ho atribueixin á efecte de las rogativas,
com los que ho considerin efecte de la Naturalesa.
Lo fet es qu' ha plogut y que tothom pòt estar content.
¡Tothom! Fins jo mateix, que no tinch camps, ni vinyas,
ni taberna, ni botiga d' apotecari.
Fins jo mateix dich, que en cambi... tinch... tenia una
partida de fochs artificials que se m' han mullat y ara ni
pe'l toch serveixen.
Pero si he perdut aquets cohets y piulas, en cambi diu
que tot anirà barato.
Y per 'xò es que també me'n alegro.

Ara qu' estem á mes de mitja Quaresma, sembla que
una empresa de Tarragona gestiona la formació de una
companyia d' ópera per funcionar en aquell teatre Prin-
cipal *durant la temporada de Quaresma*.
Avans no siga formada y no haurán ensajat, ja serem
á Pasqua potser; de modo que si han de funcionar *per la*
Quaresma, casi be podrán dir: «quant fou mort lo com-
bregaren» ó arribarán á missas ditas.

Sembla que 'l Sr. Guimerá s' esmena.
Segons tinch entès, ha entregat á la empresa de'l tea-
tro Romea un nou drama: *La festa de'l blat*.
Sembla que ja l' hi han traduhit a'l castellá.
Sembla que no s' estrenará á Madrid fins que s' hagi
estrenat á Barcelona.
Y sembla qu' això está be.
Es dir, no ho sembla; ho está.
Siga l' enhorabona.

Lo POLVORISTA.

Secció de Montepíos

Montepío Catalá.—La Junta de Gobierno en virtud
de lo preceptuado en el art. 45 de los Estatutos, convoca
la General extraordinaria de señores Asociados para el
domingo 22 del actual á las diez y media de la mañana,
á fin de tratar de la *Unión y Defensa de los Montepíos*.

La sesión se celebrará con sujeción á lo prevenido en
el art. 48 y tendrá lugar en el piso 2º de la casa número
45 de la calle de Tallers.

Se recuerda que según el citado artículo, es obligato-
ria para todos los asociados residentes en Barcelona, la
asistencia á las Juntas Generales.

Barcelona 18 de Marzo de 1896.—*El Presidente*, José
M.ª Pous.—P. A. de la J. de G.—*El Secretario*, MODESTO
VIDAL Y MATHEU.

—Diumenge dia 29 se celebrará la Junta de constitu-
ció de 'l nou Centre General *Unión y Defensa de los*
Montepíos.

La Comissió de Directors, espera que totes las ger-
mandats adheridas pasarán á satisfer los drets d' inscrip-
ció, com aixís mateix las que vulgan adherir'shi avans
de'l dia 29, y prevé á aquells Directors que ho sigan de
mes d' un Montepío adherit, que, com no poden repre-
sentar sino á un d' ells, nomenbrin respecte a'ls altres
un Delegat per anar á la Junta de constitució.

—Hem rebut una atenta carta de 'l Delegat General
de'l Montepío *El Progreso Nacional*, en la que 'ns diu
que, com no rebian Lo TEATRO CATALA per 'xò no reme-
tían lo cambi de la seva publicació.

A'l mateix temps que agraïm la deferencia de donar-
nos semblant explicació, debem fer constar que sempre
hem remès pe'l correu nostre periódich á la Direcció de
'l que aquella Germandat publica, afeïnt que tornarem
á véurer ab satisfacció que 'ns visiti de nou nostre com-
pany en la premsa.

De pás direm també que estem convensuts que la Jun-
ta d' aquell Montepío pága las pólissas; pero si 'ls diners
d' alguna no arriban de vegadas á mans de 'l malalt que

és acreedor, no és un descárrech lo fet d' haver pagat,
sino que és precis averiguar qui ha deixat de cumplir,
quedantse ó entretenant l' import.

—Ha sigut elejit vissecretari interí de 'l *Montepío Ca-
talá*, l' associat D. Rafel Mestres, director de 'l quadro
artístich de la societat *La nueva Lira*.

Reunions particulars

CENTRO CÓMICH-LIRICH.—Mòlt ben desempe-
nyadas foren las comedias posadas en escena 'l passat
dimars.

Lo programa 'l componia la sarsuela *La tela de araña*
y la comedia *Los Hugonotes*, distingintse en lo desem-
penyo de la última la Sra. Castillo y 'ls Srs. Verano,
Fuster y Palaudarias.

CASTALIA.—Ultimament s' han representat ab mólt
esmero en aquesta societat lo drama *La paz del hogar*
y la comedieta *Un bateig á cops de punys*.—Jo.

FREDERICH SOLER (*Teatro Olimpo*).—La funció
que estaba anniciada pera 'l passat diumenge tingué de
cambiarse per causas imprevistas á la voluntat de tots ó
per falta d' ensaigs, posantse en son lloch las pessas *Crò-
quis del natural*, *Caerse de un nido* y *Un beneyt de'l*
cabás.

COPPELIA.—Diumenge varen representar ab regular
desempenyo 'l monólech *Tot per ellas!* y las pessas *A*
ca' la modista y *Lo pronunciamient*.

LA NUEVA LIRA.—En la darrera funció á que hem
assistit, se va posar en escena ab bastant bon desempe-
nyo la comedieta *Los inconcientes*, en la que estigué-
ren acertats tant la dama Srta. Roig, com los Srs. Vilal-
ta y Martí.

Saló de descans

Lo dilluns prop-vinent darà son benefici en lo teatro
Romea, l' aplaudit actor de caràcter D. Ramón Valls, re-
presentantse 'l drama de'ls Srs. Feliu y Soler *La filla*
de'l marxant, y la pessa *Entrar per la finestra*, de'l se-
nyor Reig y Fiol.

—De l' obra *La Baylarina*, comedia en tres actes de'ls
Srs. Ayné Rabell y García Blahá, que debia estrenarse
ahí en lo teatro Romea, 'n parlarem en nostre número
vinent.

—Se 'ns participa que los escriptors que componen
La colla de'ls fideus, han substituït aquet titol pe'l de
Apats y Lletras.
Ara ja ho saben.

—Hem tingut lo gust d' admirar una *mesa revuelta*,
dedicada á nostre company de redacció D. Joseph As-
marats (Staramsa), en lo dia de'l seu sant. En ella hi figu-
ran, dibuixadas á la ploma, las cabeceras de'ls periódichs
La Esquella de la Torratxa, *La Campana de Gracia*, *La*
Tomasa, *Lo Teatro Regional* y Lo TEATRO CATALA.

Lo treball, que és digne d' elogi, és degut á nostre co-
laborador D. Salvador Bonavía.

—Alguns de'ls aplaudits aficionats de la societat *La*
Nueva Lira tarán una excursió á distintes teatros de Ca-
talunya á fi de representar *La Passió*.

—La distingida primera dama D.ª Virginia Pérez, ha
marxat á Tortosa, escripturada per' treballar en un de
'ls teatros d' aquella ciutat.

No duptem que s' veurá aplaudida com és acreedora
á serho pe'l seu mérit.

—Actualment ha anat á un de'ls teatros de Vilanova
'l primer galán D. Vicens Miquel.

—Lo primer actor D. Teodor Bonaplata y l' actor se-
nyor Cazorla han prèns part en algunas funcions de'l tea-
tro de Badalona.

—Segons notícies, de Pasqua a Pasqua hi haurà a Tarragona funcions de declamació baix la direcció de l'aplaudit galan Sr. Miquel que estarà a l'fronte de una companyia de la que formaran part, entre reputats actors, las damas D.ª Adela Antigas y D.ª Adela Blanca. Serà gerent de la empresa, D. Ramón Barba.

—D. Joan Frau ha organitzat un benefici per avuy a las 9 de l'vespre en lo teatro Lara.

Comensarà la funció ab la sarsuela *Viva mi niña!*, després se posarà en escena *La creu de la masia*, l'Beneficiat cantarà *Sirena* de D. Ricardo Giménez, y per final hi haurà ball de societat.

—Avuy en lo teatro Lope de Vega hi haurà funció organitzada per la societat coral Escarpindall. Han escullit lo drama *Batalla de Reynas*, varias pessas corals de repartori y la pessa *Los asistentes*. ¡Ah! y ball de societat. De manera que hi haurà escudella, carn d'olla, entran y postres. Y també, bona cara.

—En lo teatro de l'Olimpo varios individuos de la societat Frederich Soler, disposan pera l'dia 24 un acon-teixement teatral. Lo primer acte lo constituirà *Home a l'ygua*; lo segon, lo ball fantàstich *Una nit de lluna*, composició de costums japonesas; després s'estrenarà l'drama de l'Sr. Reig y Fiol, *Lo geni de l'mal*, y acabarà la funció la Serpentina espanyola Srta. Pilar Arcas ab las dansas *La papellona*, *Las flors*, *La diabólica* y *La Blanca*.

Cavilacions

XARADA

Ma primera lladra;
salva ma segona
y mon tot conforta.
Pensa be una estona.

TRENCA-CLOSCAS

TIGRE, EURAS, GRUÑÍ, GUARDIA
PRINCESA, RIPOLL, ROIG, TALLERS

Ab una lletra de cada un de ls noms d'aquets carrers de Barcelona, fer que resulti l'nom d'un celebrat to-rero.

J. M.

GEROGLIFICS

Amichs amichs
Amichs amichs amichs
amichs amichs amichs amichs

HOME MAY

potser.

Lo Lo

ESPANYA-BÉLGICA

sonanthi

Pelayo, Frederich Soler, Noy de Tona, Odonnell,
Carlos V, Prim, El Feo malagueño, Echegaray

PATIM PATAM

A cada hu de ls que endevinin las solucions se ls rega-lará un exemplar de *La Guardiola* (sarsuela en 3 actes).

Imp, Pujol y Comp.^a, Tallers, 45

SANTASUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de pèndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de l' Carme, 34. — BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA
de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

JUAN AYÑÉ

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler.

Guitarras desde 5 pesetas.

A CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena a 20 pesetas, y de matrimonio, a 35. Sillas de regilla a 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol a 24, y gran surtido de muebles de todas clases a precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La Gran liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un somier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

CASAS RECOMENADAS

Magatzem de pells de J. M. Pous, Frexuras, 6.

Sastrería de teatros, de E. Vasallo Malatesta, Asalto 14

Fotografía de A. S. (Xatart); Carme, 3, tercer. Taller de atrás de E. Vidal, Ronda S. Pau, 48.

Sastre de teatros, Francisco Tey, Sadurni, 14, 1.º Inmillorables anissats de A. Bestard y fils. (Santa Maria (Mallorca), se venen en las principales botillerías y colmados.

Arxiu Central Lirich-dramàtic de J. Gelabert, Unió, 5, 3.º, 1.º.